

Izvērtējums “Par ilgtermiņa sociālās aprūpes finansēšanas modeļiem un priekšlikumiem ilgtspējīga finansēšanas modeļa ieviešanai”

Rīga, 2025. gada 31. jūlijs

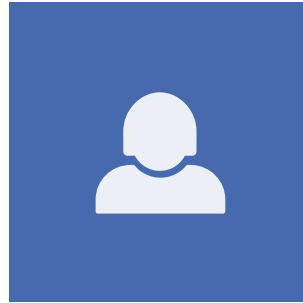
Finansēšanas modeļi

1. MODELIS

Valsts atbildības modelis

Valsts uzņemas primāro atbildību par ilgtermiņa sociālās aprūpes finansēšanu.

2. MODELIS

Personas atbildības modelis

Personas primāri finansē ilgtermiņa sociālo aprūpi, valsts nodrošina atbalstu sabiedrības sociāli aizsargājamajām grupām.

3. MODELIS

Dalītās atbildības modelis

Atbildība par finansēšanu dalās starp valsti un personu.

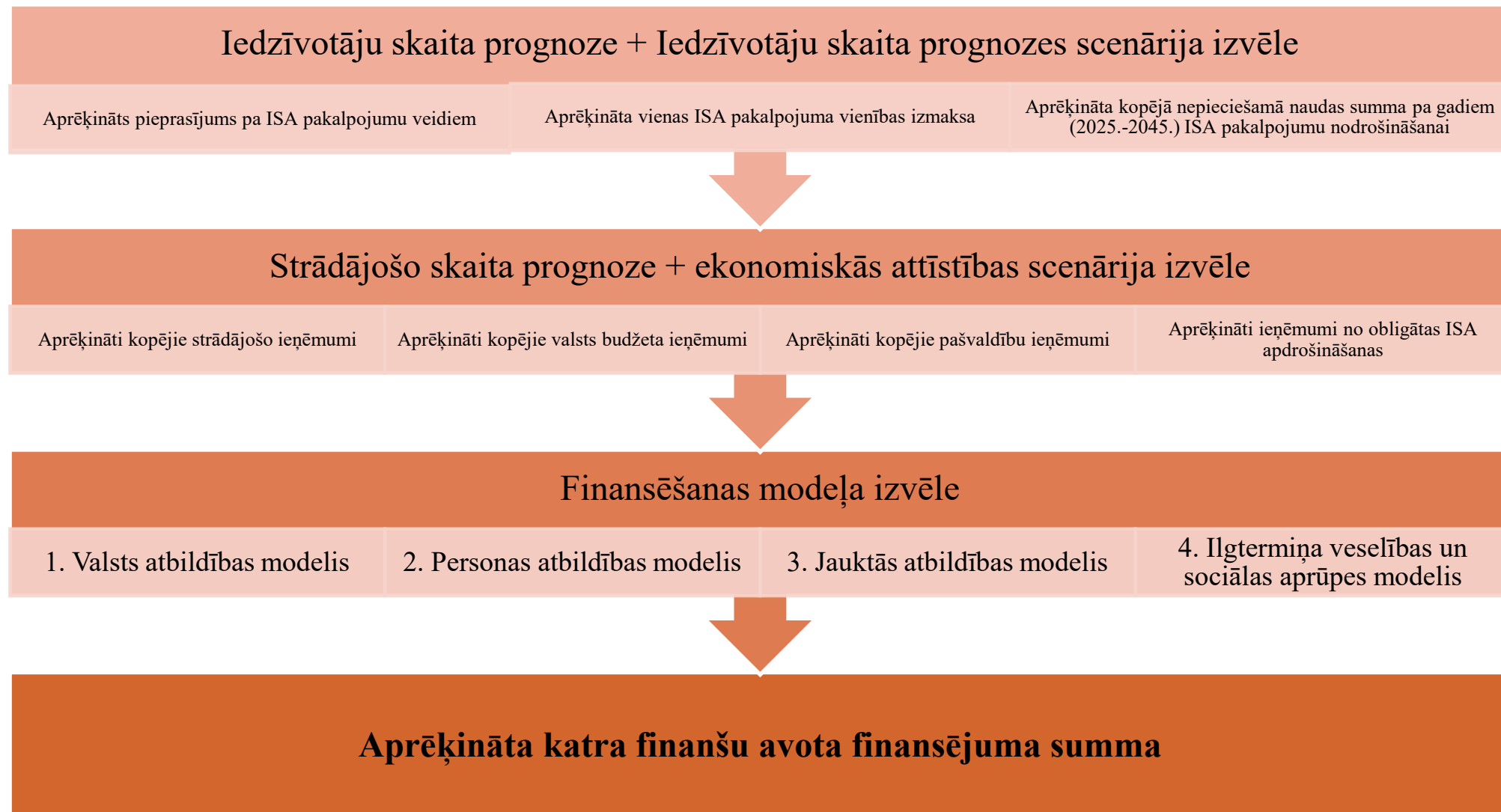
4. MODELIS

Veselības un sociālās aprūpes integrētais modelis

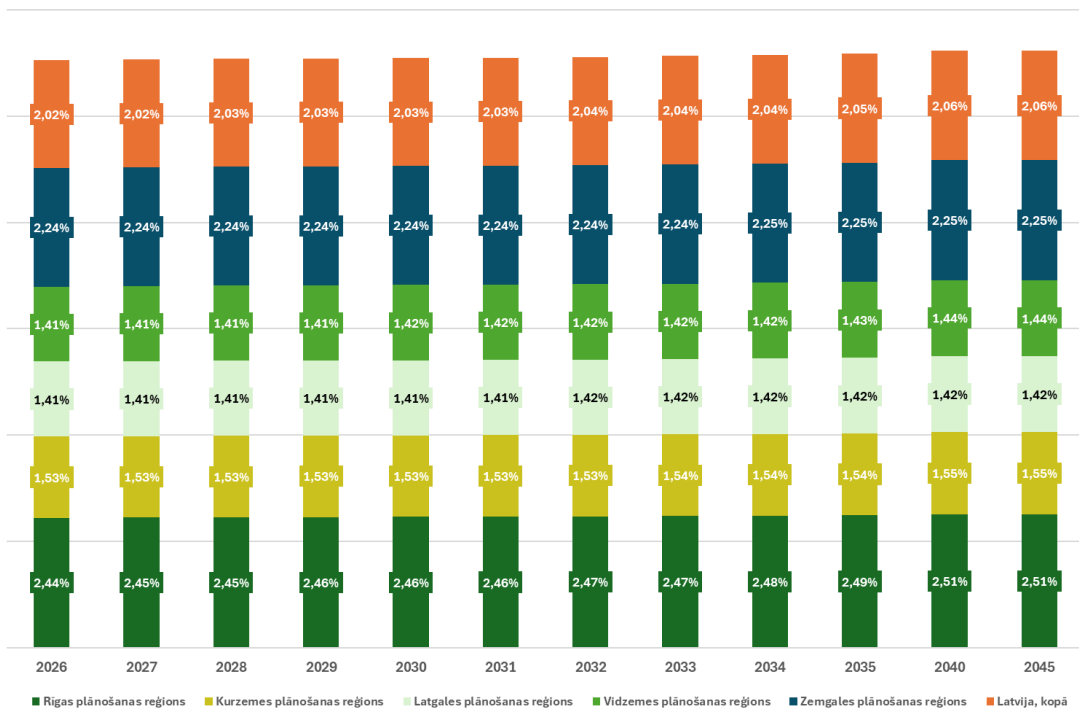
Ilgtermiņa veselības un sociālās aprūpes finansēšana apvienota vienā obligātā apdrošināšanā.

Šie četri modeļi piedāvā atšķirīgas pieejas ilgtermiņa sociālās aprūpes finansēšanai, katram raksturīgas noteiktas priekšrocības un ierobežojumi.

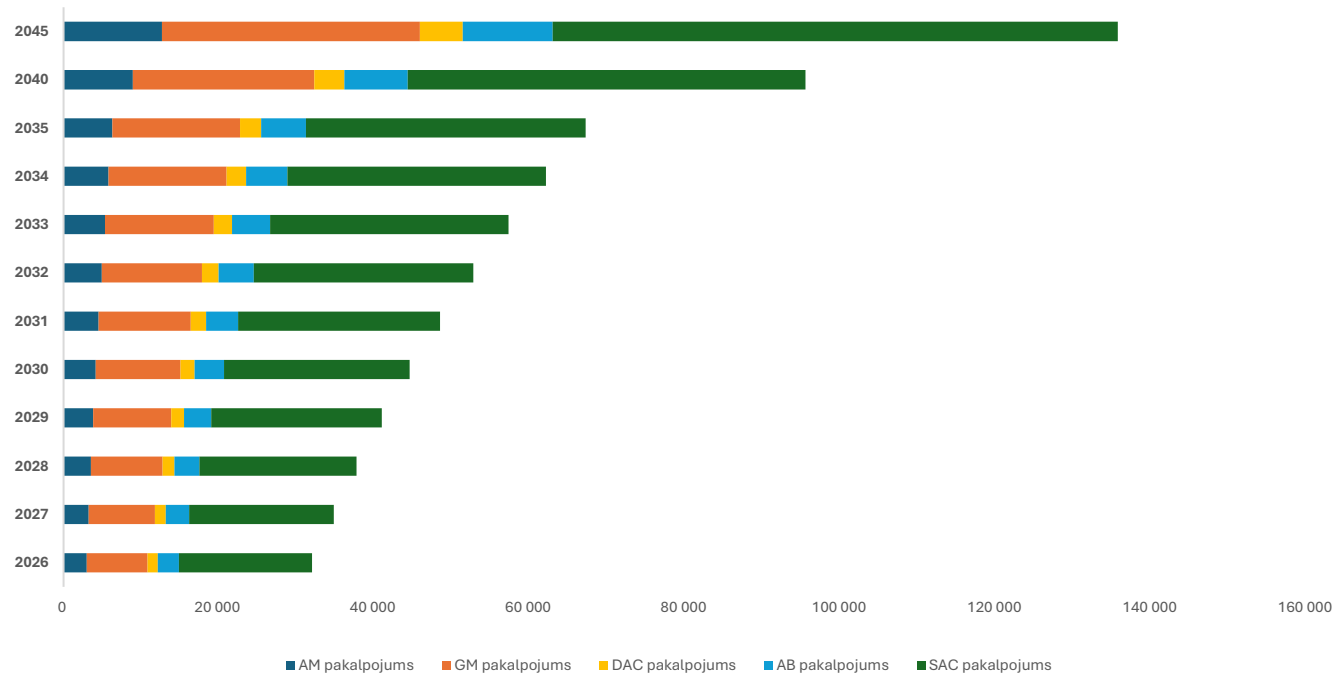
•revīti• Finansēšanas modeļu aprēķinu shēma

Prognozētais ISA pakalpojumu saņēmēju īpatsvars iedzīvotāju skaitā reģionālajā griezumā (%)

Prognozētais ISA pakalpojumu izdevumu pieaugums uz 1 klientu, eiro

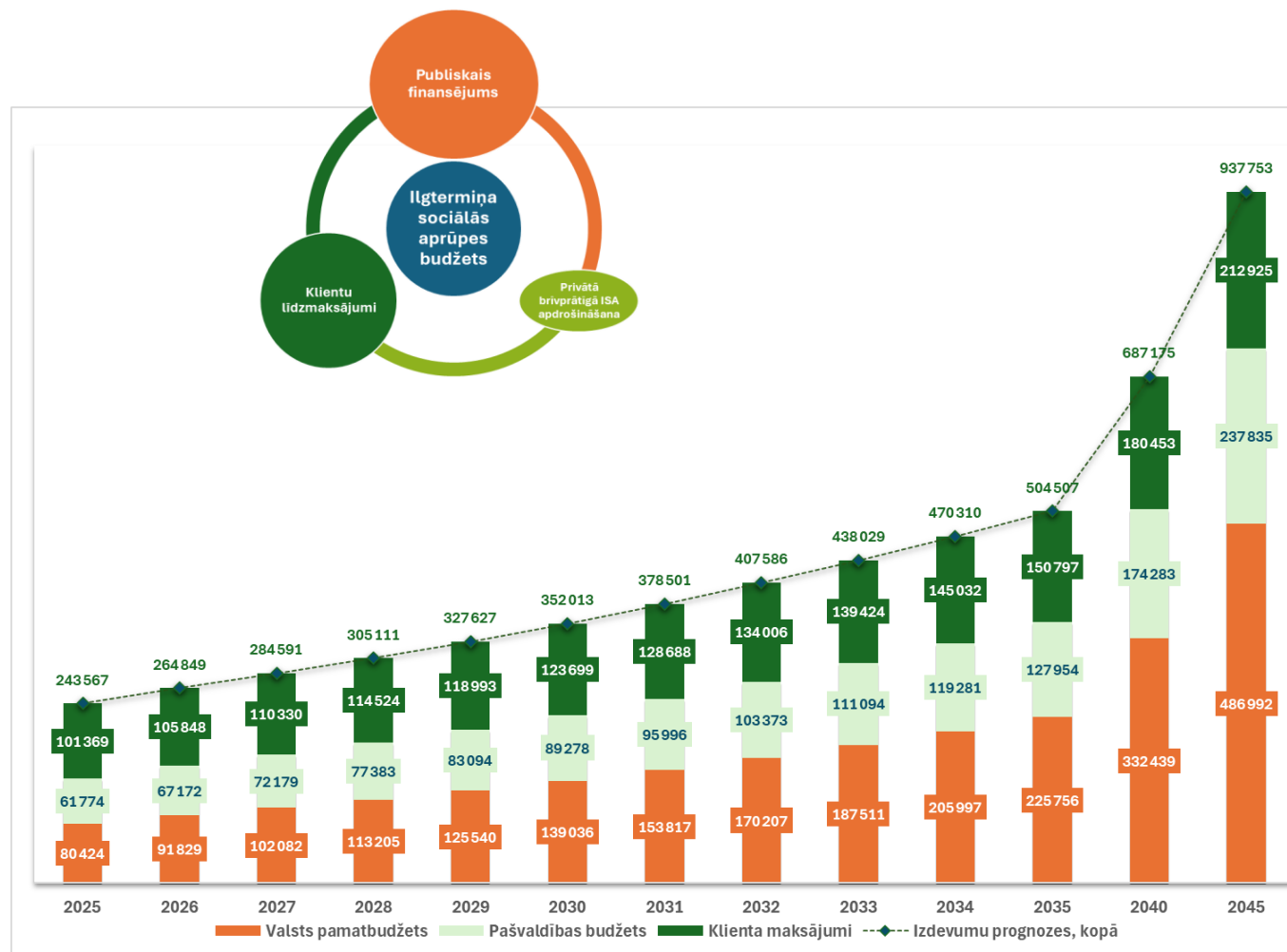

Publiskais finansējums no valsts pamatbudžeta un pašvaldību budžeta līdzekļiem – **primārais finansēšanas avots**

Klienta līdzdalība ISA pakalpojumu apmaksā - līdzmaksājums no savas pensijas vai pabalsta

Privātā brīvprātīgā ISA apdrošināšana - nodrošina papildu aprūpes iespējas

	2026-2030	2031-2035	2036-2040	2041-2045
Valsts pamatbudžets	1,43%	2,07%	2,82%	3,70%
Pašvaldību budžets	2,75%	3,46%	4,28%	5,22%

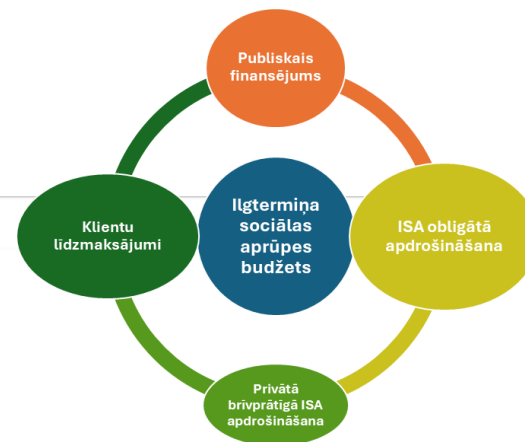
Personas atbildības modelis (I)

ISA obligātā apdrošināšana – primārais finansēšanas avots

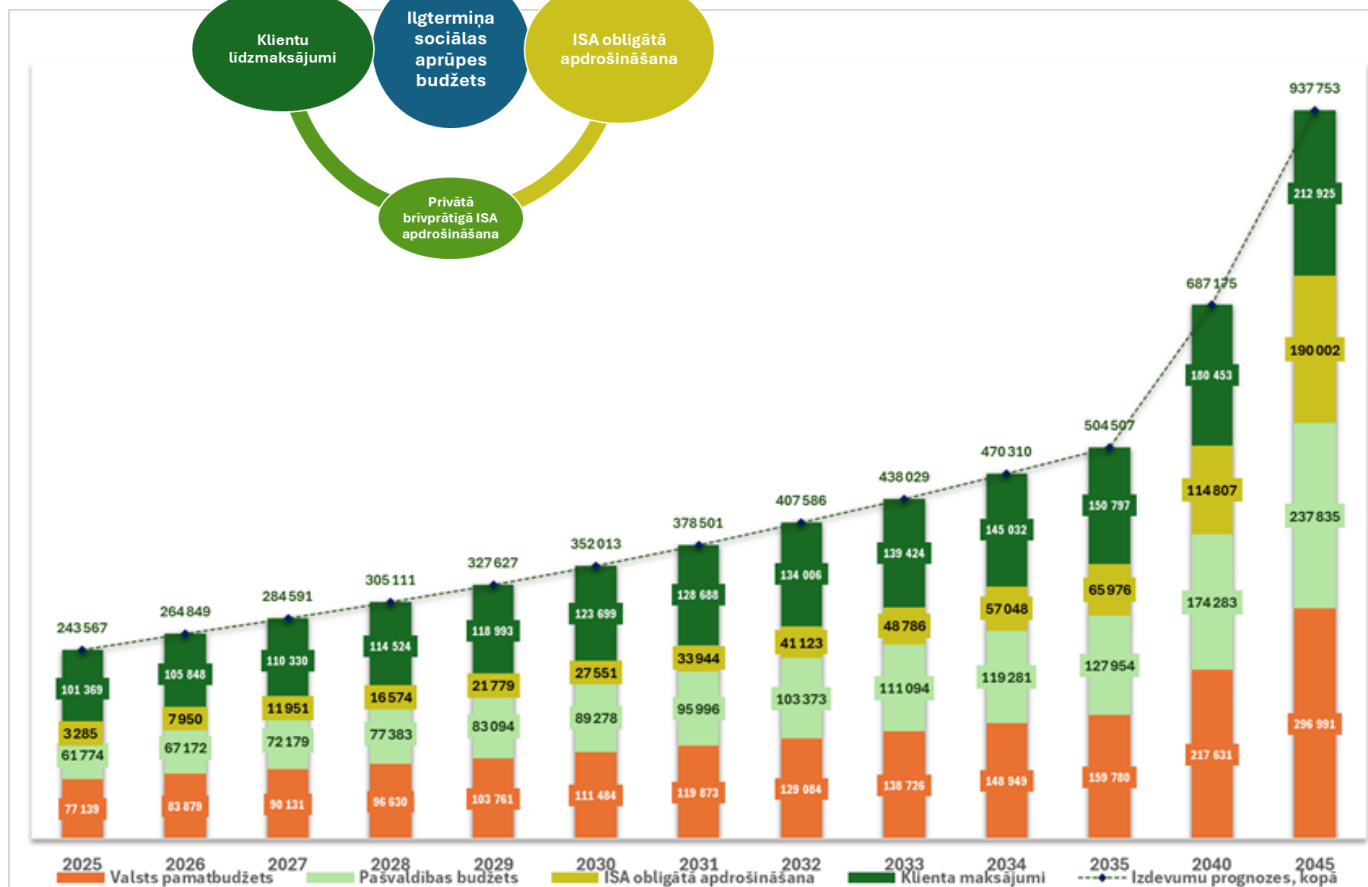
Publiskais finansējums - dotācija no valsts pamatbudžeta un pašvaldību budžeta

Klienta līdzdalība ISA pakalpojumu apmaksā - līdzmaksājums no savas pensijas vai pabalsta

Privātā brīvprātīgā ISA apdrošināšana - nodrošina papildu aprūpes iespējas

	2026-2030	2031-2035	2036-2040	2041-2045
Valsts pamatbudžets	1,21%	1,53%	1,89%	2,31%
Pašvaldību budžets	2,75%	3,46%	4,28%	5,22%
ISA obligātā apdrošināšana	1,21%	2,91%	4,73%	6,82%

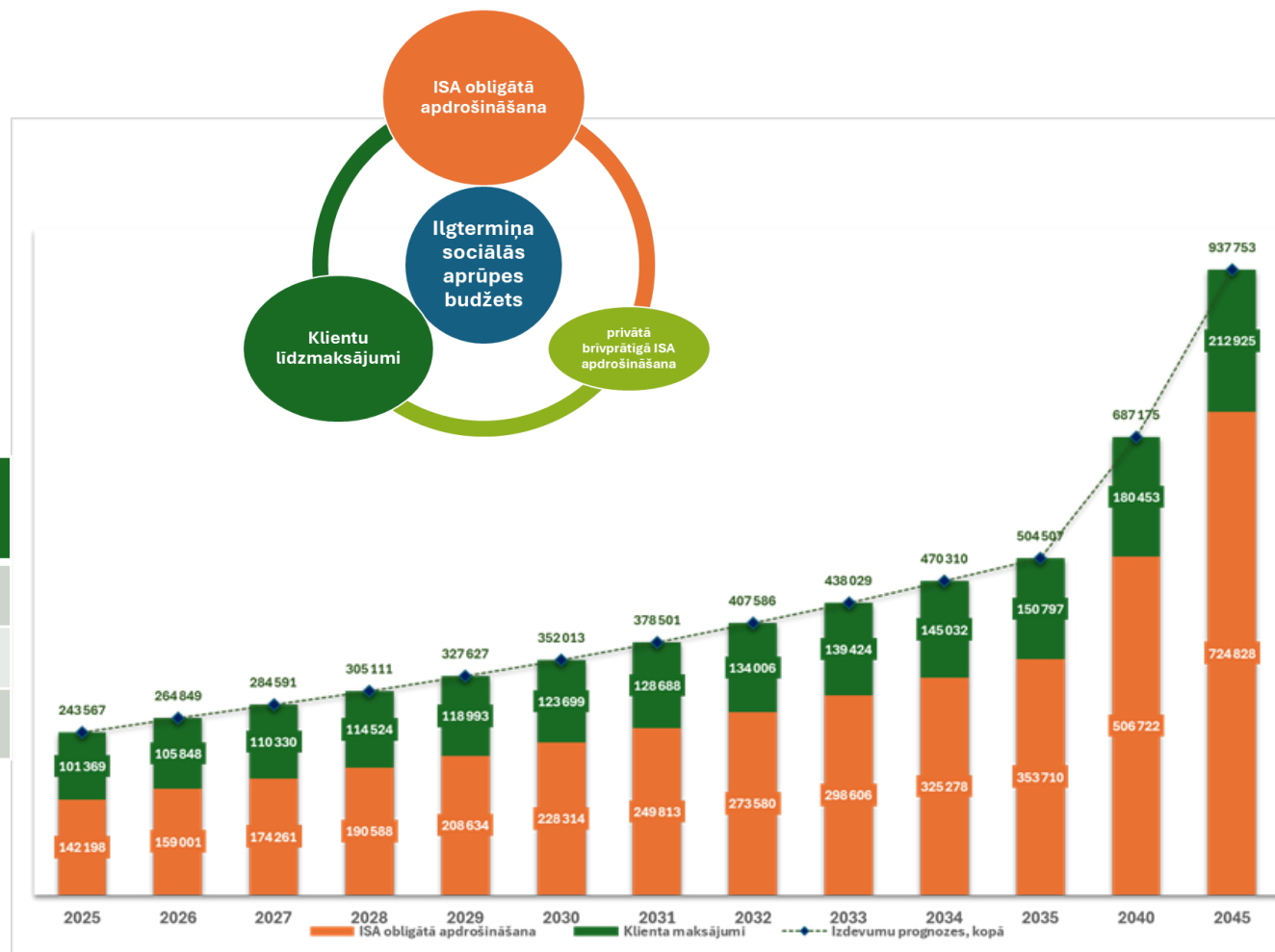

ISA obligātā apdrošināšana – primārais finansēšanas avots

Klienta līdzdalība ISA pakalpojumu apmaksā - līdzmaksājums no savas pensijas vai pabalsta

Privātā brīvprātīgā ISA apdrošināšana - nodrošina papildu aprūpes iespējas

	2026-2030	2031-2035	2036-2040	2041-2045
Valsts pamatbudžets	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Pašvaldību budžets	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ISA obligātā apdrošināšana	13,60%	17,72%	22,12%	27,14%

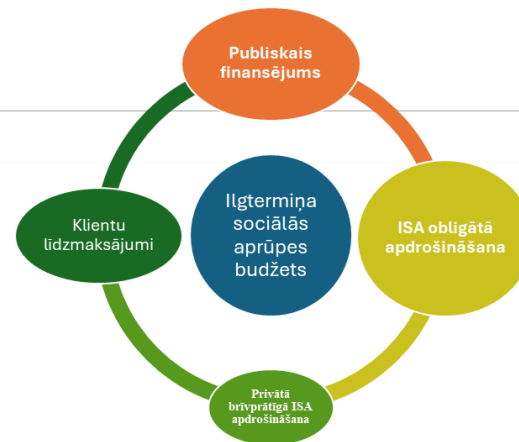
ISA obligātā apdrošināšana - ISA pakalpojumu primārais finansēšanas mehānisms:

- **dalītās atbildības modelis** - 0,5% punktu pārdale no esošās VSAOI apdrošināšanas likmes

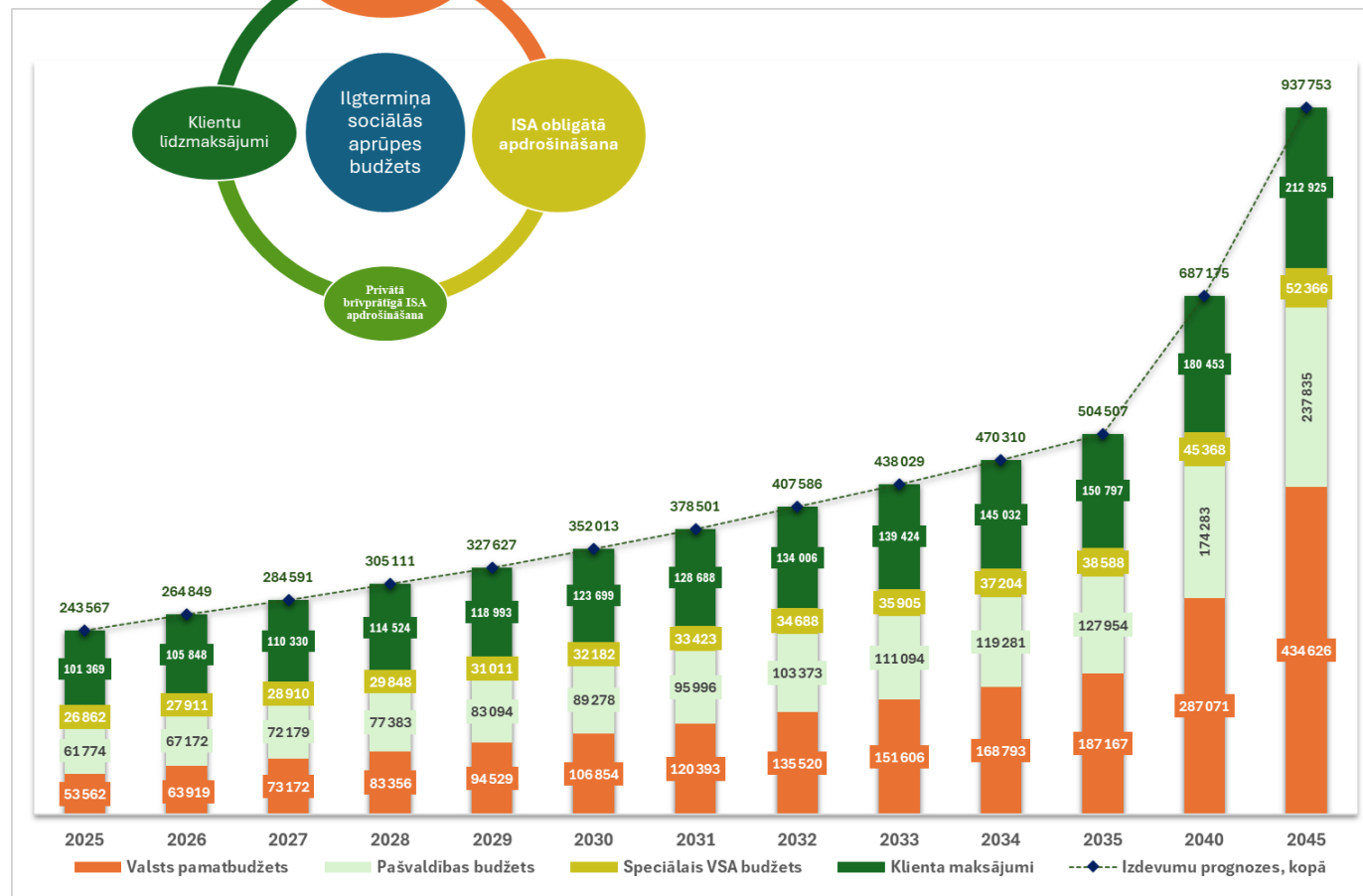
Publiskais finansējums – valsts pamatbudžeta un pašvaldību budžetu līdzekļi

Klienta līdzdalība ISA pakalpojumu apmaksā - līdzmaksājums no savas pensijas vai pabalsta

Privātā brīvprātīgā ISA apdrošināšana - nodrošina papildu aprūpes iespējas

	2026-2030	2031-2035	2036-2040	2041-2045
Valsts pamatbudžets	1,05%	1,67%	2,40%	3,27%
Pašvaldību budžets	2,75%	3,46%	4,28%	5,22%
Valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%

ISA obligātā apdrošināšana - ISA pakalpojumu primārais finansēšanas mehānisms:

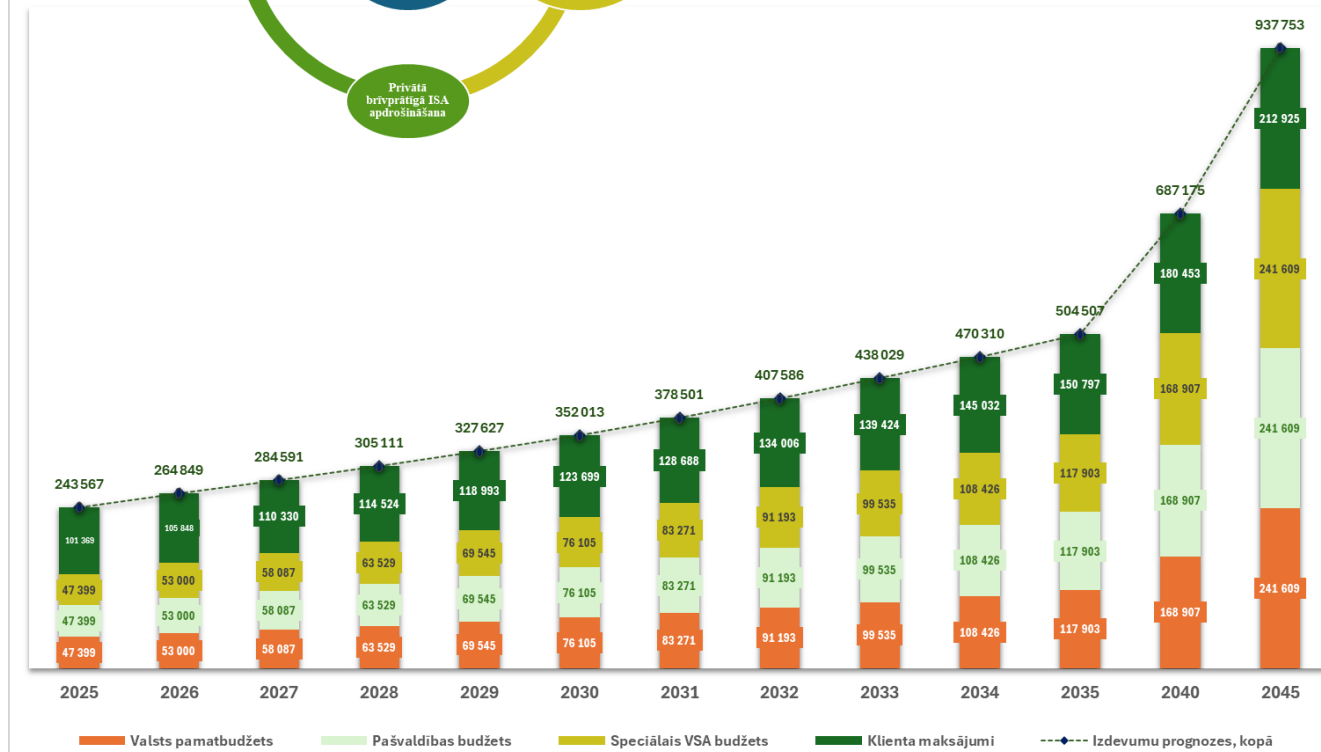
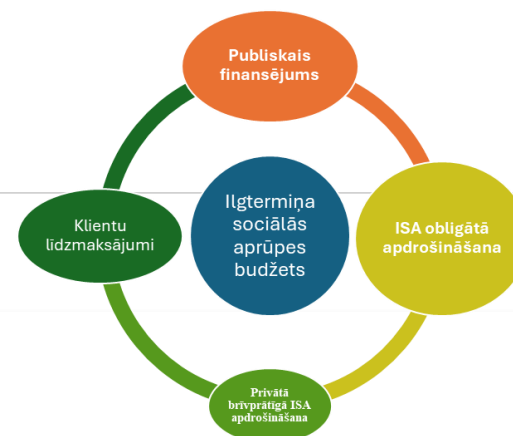
- **solidārās atbildības modelis** - papildlikme virs esošās VSAOI likmes (34,09%)

Publiskais finansējums – valsts pamatbudžeta un pašvaldību budžetu līdzekļi

Klienta līdzdalība ISA pakalpojumu apmaksā - līdzmaksājums no savas pensijas vai pabalsta

Privātā brīvprātīgā ISA apdrošināšana - nodrošina papildu aprūpes iespējas

	2026-2030	2031-2035	2036-2040	2041-2045
Valsts pamatbudžets	0,80%	1,10%	1,44%	1,85%
Pašvaldību budžets	2,26%	3,10%	4,08%	5,23%
Valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets	1,11%	1,44%	1,80%	2,21%

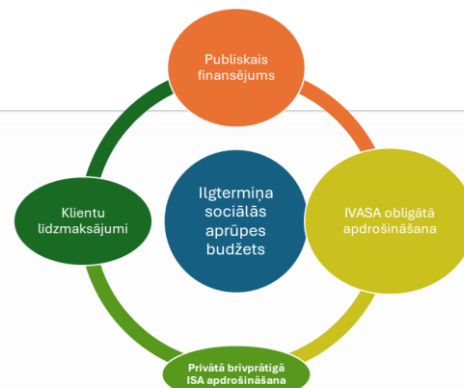
Veselības aprūpes un sociālās aprūpes integrētais modelis

Ilgtermiņa veselības aprūpes un sociālās aprūpes obligātā apdrošināšana - primārais finansēšanas mehānisms

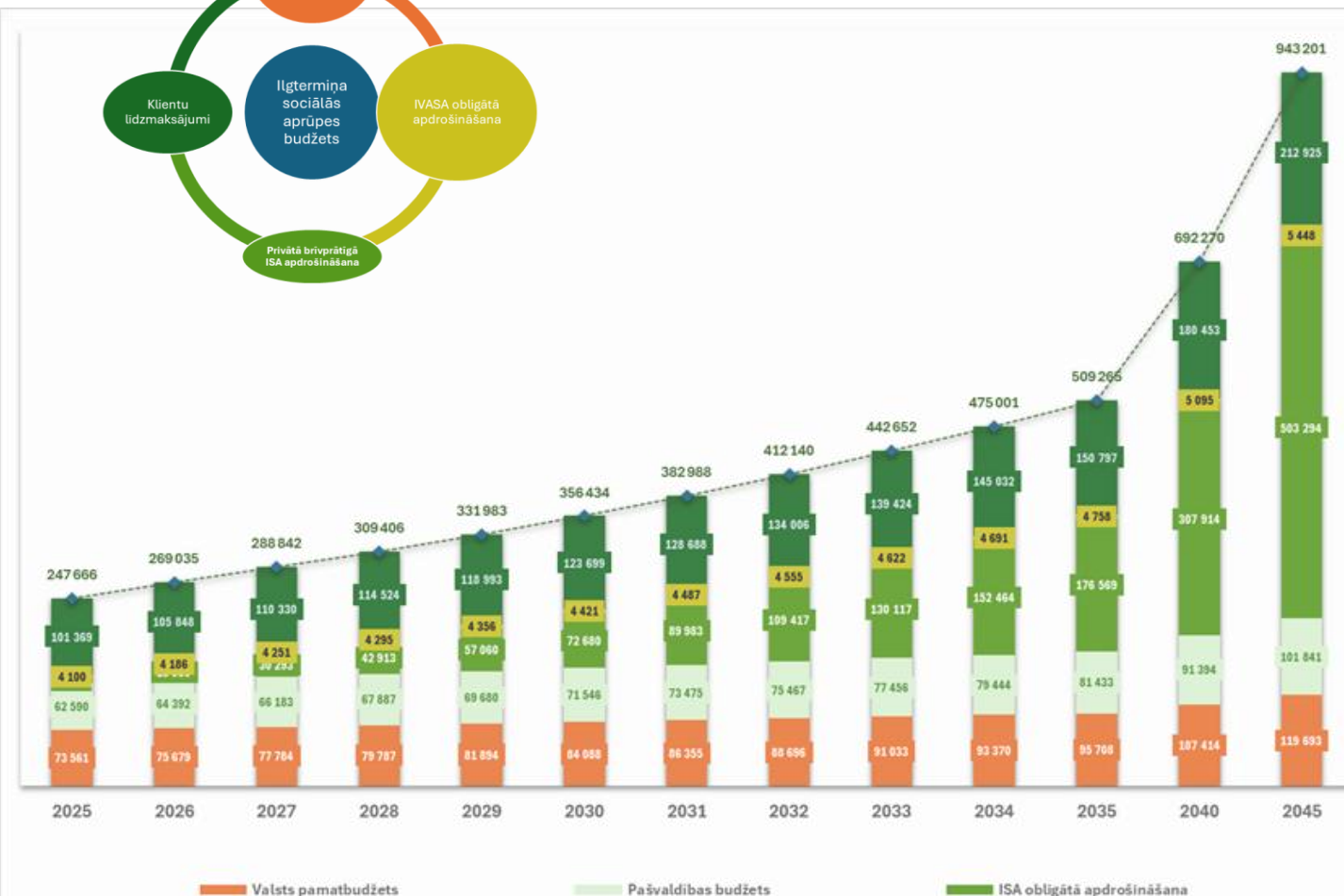
Publiskais finansējums – valsts pamatbudžeta un pašvaldību budžetu līdzekļi

Klienta līdzdalība ISA pakalpojumu apmaksā - līdzmaksājums no savas pensijas vai pabalsta

Privātā brīvprātīgā ISA apdrošināšana - nodrošina papildu aprūpes iespējas

	2026-2030	2031-2035	2036-2040	2041-2045
Valsts pamatbudžets	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Pašvaldību budžets	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%
ISA obligātā apdrošināšana	3,44%	8,05%	12,93%	18,34%

Finansēšanas modeļu salīdzinājums atbilstoši kritērijiem

Nr.p. k.	Kritērijs	Valsts atbildības modelis	Personas atbildības modelis	Jauktās atbildības modelis	Veselības aprūpes un sociālās aprūpes integrētais modelis
1.	Finansiālā ilgtspēja	1	3	2	3
2.	Finanšu avotu diversifikācija	1	2	2	3
3.	Pieejamība un vienlīdzība	3	3	3	3
4.	Pārvaldības vienkāršība	3	2	2	1
5.	Kvalitātes veicināšana	3	3	3	3
6.	Pakalpojumu integrācija	1	1	1	3
7.	Noturība pret demogrāfiskiem un ekonomiskiem riskiem	1	3	2	3
8.	Sabiedrības atbalsts	3	1	2	2
Kopā		16	18	17	21

- ✓ Finansiālai ilgtspējai jāveido no **vairākiem finansēšanas avotiem**
- ✓ Politikas plānošanā **jāizmanto dati** par novecošanos, darba tirgu un tautsaimniecības attīstību
- ✓ Nepieciešama ciešāka **veselības un sociālās aprūpes** pakalpojumu savstarpējā **integrācija**
- ✓ **Veselības aprūpes un sociālās aprūpes integrētais modelis visprecīzāk atbilst** klientu kompleksajām vajadzībām un veido sabalansētu, finansiāli noturīgu ilgtermiņa aprūpes finansēšanas mehānismu, balstoties uz vairākiem savstarpēji papildinošiem avotiem
- ✓ **Centralizēta pārvaldība** uzlabotu kvalitāti, samazinātu reģionālās atšķirības un nodrošinātu vienlīdzīgu pieejamību
- ✓ **Tuvinieku iesaistei** finansēšanā jābūt apzinātai izvēlei, nevis pienākumam bez alternatīvas
- ✓ **Mājoklis** var kalpot kā finanšu resurss ilgtermiņa sociālās aprūpes nodrošināšanai
- ✓ **Tehnoloģiskie risinājumi** var ilgtermiņā samazināt izmaksas
- ✓ **Privātā apdrošināšana** var būt būtisks papildinājums

Paldies!